

دوباره سبز کردن محیط مصنوع

طبیعت، فضای سبز و پایداری

مایکل ا. ریچاردز
ترجمه گلنار محبعلی

انتشار کتاب در نشست شماره ۲۵ مورخ ۱۳۹۹/۰۷/۲۰
شورای چاپ و نشر شهرداری تهران
به تصویب رسیده است.

سرشناسه	ریچاردز، مایکل ا.
عنوان و نام پدیدآور	Richard, Michael A.
مشخصات نشر	دوباره سبز کردن محیط مصنوع / تألیف مایکل ا. ریچاردز ؛ ترجمه گلنار محبعلی ؛ ویراستار علمی آتوسا مدیری. تهران : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۳۶۷ ص. : مصور.
شابک	۳۰۰۰۰ ریال : ۳-۵-۲-۷۵۰۲-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	قیما
یادداشت	عنوان اصلی: Regreening the built environment : nature, green space, and sustainability , 2018
یادداشت	کتابنامه.
یادداشت	نمایه.
موضوع	بوم شناسی شهری (جامعه شناسی)
موضوع	Urban ecology (Sociology)
موضوع	توسعه پایدار شهری
موضوع	Sustainable urban development
موضوع	مهندسی محیط زیست
موضوع	Environmental engineering
موضوع	زیر بنای اقتصادی -- جنبه‌های زیست محیطی
موضوع	Infrastructure (Economics) -- Environmental aspects
موضوع	شهرسازی -- جنبه‌های زیست محیطی
موضوع	City planning -- Environmental aspects
موضوع	پهن‌نشینی -- جنبه‌های زیست محیطی
موضوع	Urbanization -- Environmental aspects
شناسه افزوده	محبعلی، گلنار، ۱۳۹۹ - مترجم
شناسه افزوده	مدیری، آتوسا، ۱۳۹۴، ویراستار
شناسه افزوده	شهرداری تهران مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران
شناسه افزوده	Tehran Municipality, Tehran Urban Planning & Research Center
رده بندی کنگره	HT ۲۴۱
رده بندی دیویی	۳۰۷/۷۶
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۷۳۹۵۸
وضعیت رکورد	قیما

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

دوباره سبز کردن محیط مصنوع، طبیعت، فضای سبز و پایداری

تألیف: مایکل ا. ریچاردز

ترجمه: گلنار محبعلی

ویراستار علمی: آتوسا مدیری (هیئت علمی دانشگاه آزاد تهران مرکزی)

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: موسسه فرهنگی و هنری نگاه نو تهران

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بها: ۳۰۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

شابک: ۳-۵-۲-۷۵۰۲-۶۲۲-۹۷۸

کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است.

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان بل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲

کدپستی: ۱۹۴۴۳۵۶۱۱ تلفن: ۲۲۳۹۲۰۸۲

info.rpc@tehran.ir rpc.tehran.ir

۹	سخن نخست
۱۱	مقدمه
۱۳	دوباره سبز کردن محیط مصروع
۱۷	پیشگفتار
۲۱	فصل اول: پارادایمی جدید برای محیط مصروع
۳۱	فصل دوم: چرا باید محیط مصروع را دوباره سبز کنیم؟
۶۵	فصل سوم: طراحی اکولوژیک، انرژی و پسماند
۹۵	فصل چهارم: حفاظت و نگهداری از زمین
۱۱۳	فصل پنجم: گزینه‌های حمل و نقلی کانالیزوری برای توسعه فضاهای شهری
۱۵۳	فصل ششم: جاده‌ها و خیابان‌ها
۲۰۱	فصل هفتم: پارکینگ‌های سطحی
۲۱۹	فصل هشتم: ساختمان‌ها و باغ‌بام‌ها
۲۴۹	فصل نهم: کریدورها
۲۷۱	فصل دهم: سایت‌های جایگزین
۳۱۵	فصل یازدهم: تحقق بخشیدن به زیرساخت‌های سبز
۳۴۳	فصل دوازدهم: جمع‌بندی مطالب
۳۴۹	نمایه موضوعی و فهرست اعلام
۳۶۵	واژه‌نامه

سخن نخست

حفاظت از محیط‌زیست با و گام آغازین طرح مسئله‌ای بود که به رویکرد توسعه پایدار منجر شد. رویکردی که تلاش دارد تعادل میان چهار جنبه رشد اقتصادی، حفاظت از محیط‌زیست، شایستگی حکمروایی و نهادی و ارتقاء عدالت اجتماعی را برای همگان و نسل‌های مختلف حفظ کند. بدین ترتیب در دورانی که در اثر مدرنیته بیشتر بخش‌های جهان تحت تاثیر فعالیت‌های آسیب‌زای انسان برای محیط زیست قرار گرفته و چهره زمین را از آب و هوا تا پوشش آن دگرگون کرده است، پاسداشت ارزش محیط زیست و بازگشتن به آن نه امری لوکس و تبلیغاتی، که فزاینده‌تری ضروری و اجتناب‌ناپذیر برای حفظ کیفیت زیست انسان است. دوباره سبز کردن محیط ساخته شده به معنی حفظ و ارتقاء محیط زیست طبیعی و بازگرداندن چهره اصلی زمین است، که شهرها به عنوان محور تولید و انتشار آلودگی‌ها و تخریب‌های آن و البته اثرگذارترین آن‌ها باید بیش‌تاز تحقق چنین رویکردی باشند. این رویکرد با تلاش برای کاهش مصرف انرژی فسیلی، ارتقاء فن‌آوری‌های استفاده از انرژی‌های نوین، کاهش آلودگی‌ها و اثرات مخرب آن، مدیریت بهینه ترافیک و مواردی این چنین و البته آشکارا گسترش فضای سبز است. موضوع حفاظت از محیط زیست و توسعه شهری از دهه ۱۳۸۰ شمسی نیز در نظام قوانین مرتبط با امور شهری نیز تسری یافته است. از سطح سیاست‌های کلی نظام در شهرسازی یا آمایش سرزمین گرفته تا سند طرح جامع شهر تهران (۱۳۸۶) که به شکلی آشکار در چشم‌اندازها، راهبردها و سیاست‌ها این موضوع‌ها طرح شده است و متعاقباً در برنامه‌های پنج ساله نخست، دوم و سوم شهرداری تهران (از ۱۳۸۷ به این سو) بروز یافته است. با این حال همانگونه که در سطح جهان، همچنان راهکارهای پیاده‌سازی این آرمان عالی و چگونگی اعمال آن مدام در دست گسترش و توسعه است، در ایران نیز در سطح عملیاتی، که پیامد و اثرش بلاواسطه توسط مردم

درک می‌شود، این راهکارها به اندازه کافی بروز نیافته‌اند. کتاب حاضر که از انتشار اصل آن حدود سه سال می‌گذرد از همین نظر دارای اهمیت است که در سطحی عملیاتی راهکارهایی را معرفی می‌کند که می‌تواند برای مدیران و متخصصان حوزه‌های مختلف معماری، طراحی شهری، مدیریت پسماند، حمل‌ونقل، مدیریت فضای سبز و سایر حوزه‌های زیرساختی شهر قابل استفاده باشد. مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران نیز از این روی و با هدف اتصال ایده‌های قوانین فرادست به سطح اجرایی و فضای ملموس، ترجمه و انتشار این کتاب را در دستور کار خود قرار داد، امید که بکار بسته شود. به ویژه آنکه در شرایط کنونی به واسطه و کمک مطالبه شهروندان، صیانت از محیط زیست به عنوان بخشی از حقوق ملت تلقی شده و لازم است در راستای تحقق این حق، فعالیت‌های اجرایی جدی در دستور کار مدیران، برنامه‌ریزان و سیاستگذاران قرار گیرد.

محمدحسین بوچانی

رئیس مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

www.ketab.ir